

УДК 342.98:35 (477)
DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.2.48>

КОРНУТА Л. М.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного
і фінансового права
Національного університету
«Одеська юридична академія»

МОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ: ПОНЯТІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Статтю присвячено дослідженню питань, пов'язаних із мовною компетентністю в діяльності державних службовців. Проаналізовано наукові та теоретичні підходи до визначення понять «компетентність» та її видів.

Відмічено, що при співвідношенні мовної та комунікативної компетентностей державного службовця слід враховувати, що в першому випадку йдеться про власне знання державним службовцем мови, лексики, граматики, фонетики і фонології, орфографії, орфоєпії, пунктуації, а в другому – застосування мовних знань державним службовцем як інструментарію із налагодження комунікації.

Обґрунтовано, що мовна компетентність є однією із базових професійної компетентності державного службовця та має безпосередній вплив на: 1) реалізацію права на державну службу (через вимогу до володіння державної мови відповідному рівню, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови); 2) професіоналізм державного службовця (зокрема, через призму вільного володіння державною мовою та знання іноземної, регіональної або мови національних меншин); 3) обсяг професійних обов'язків державного службовця (зокрема, використання державної мови під час виконання посадових обов'язків, запобігання дискримінації державної мови і протидія можливим спробам її дискримінації є одним із основних обов'язків державного службовця); 4) компетенцію Центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби (зокрема, через повноваження щодо організації із залученням навчальних закладів навчання державних службовців з метою удосконалення рівня володіння ними державною мовою, регіональною мовою або мовою національних меншин, а також іноземною мовою, яка є офіційною мовою Ради Європи, у встановлених законом випадках); 5) повноваження керівника державної служби (зокрема, щодо здійснення планування навчання персоналу державного органу з метою вдосконалення рівня володіння державними службовцями державною мовою, регіональною мовою або мовою національних меншин, визначеною відповідно до закону, а також іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи, у встановлених законом випадках); 6) формування вимог до осіб, які претендують на вступ на державну службу; 7) перелік документів, що подаються для участі у конкурсі (серед яких копія Державного сертифіката про рівень володіння державною мовою (витяг з реєстру Державних сертифікатів про рівень

володіння державною мовою), що підтверджує рівень володіння державною мовою, визначений Національною комісією зі стандартів державної мови).

Вказано на зміну ролі іноземної мови в діяльності державних органів в умовах інтеграції України в світову спільноту. Європейська мовна політика включає формування у державних службовців соціально-комунікативних та мовних компетенцій, що дозволяють їм з однієї сторони бути конкурентноспроможними на ринку праці, а з іншої – налагоджувати міжнародну співпрацю.

Ключові слова: компетентність, державний службовець, мовна компетентність, комунікативна компетентність, ораторське мистецтво, вільне володіння, рівень, державна мова, іноземна мова, регіональна мова, мова національних меншин, право на державну службу, обов'язки, Національна комісія зі стандартів державної мови.

Kornuta L. M. Language competence in the activities of civil servants: conceptual and functional characteristics

Abstract. The article is devoted to the study of issues related to language competence in the activities of civil servants. Scientific and theoretical approaches to defining the concepts of “competence” and its types are analyzed.

It is noted that when comparing the linguistic and communicative competences of a civil servant, it should be taken into account that in the first case it is about the civil servant's own knowledge of language, vocabulary, grammar, phonetics and phonology, spelling, orthography, punctuation, and in the second – the civil servant's use of linguistic knowledge as tools for setting up communication.

It is substantiated that language competence is one of the basic professional competences of a civil servant and has a direct impact on: 1) realization of the right to civil service (due to the requirement to master the state language at the appropriate level determined by the National Commission for State Language Standards); 2) professionalism of a civil servant (in particular, through the prism of fluency in the state language and knowledge of a foreign, regional or minority language); 3) the scope of the civil servant's professional duties (in particular, the use of the state language during the performance of official duties, prevention of discrimination against the state language and countering possible attempts to discriminate against it are one of the main duties of a civil servant); 4) the competence of the Central Executive Body, which ensures the formation and implementation of state policy in the field of civil service (in particular, through the authority to organize with the involvement of educational institutions the training of civil servants in order to improve their proficiency in the state language, a regional language or the language of national minorities, and also in a foreign language that is an official language of the Council of Europe, in cases established by law); 5) the authority of the head of the civil service (in particular, regarding the implementation of training planning for the personnel of the state body with the aim of improving the level of proficiency of civil servants in the state language, a regional language or the language of national minorities, defined in accordance with the law, as well as a foreign language that is one of the official languages of the Council Europe, in cases established by law); 6) formation of requirements for persons applying for entry into the civil service; 7) a list of documents submitted for participation in the competition (including a copy of the State Certificate of Proficiency in the State Language (extract from the register of State Certificates of Proficiency in the State Language), which confirms the level of proficiency in the state language determined by the National Commission for State Language Standards).

The change in the role of a foreign language in the activities of state bodies in the context of Ukraine's integration into the world community is indicated. The European language policy includes the formation of social-communicative and linguistic competences in civil servants, which allow them to be competitive on the labor market on the one hand, and to establish international cooperation on the other.

Key words: *competence, civil servant, language competence, communicative competence, oratory, fluency, level, state language, foreign language, regional language, language of national minorities, right to public service, duties, National Commission on State Language Standards .*

Постановка проблеми. Компетентність є однією із ключових складових в професійній діяльності державних службовців, яка впливає в кінцевому на результати та показники роботи. З огляду на сучасні виклики та загрози, з якими зіштовхнулася в останні роки Україна та євроінтеграційні процеси постала необхідність детального аналізу мовної компетентності та її ролі в діяльності державних службовців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним підґрунтям для подальших напрацювань слугують дослідження окремих аспектів компетентності державних службовців, якими займалися такі вчені, як: О. Андрійко, А. Беніш, І. Бех, Ю. Битяк, О. Бутенко, К. Ващенко, В. Венедіктов, І. Голосніченко, С. Дубенко, М. Канавець, В. Колпаков, В. Купрій, С. Ківалов, В. Коваленко, Т. Коломoeць, М. Коновалова, В. Малиновський, Л. Нечанюк, Н. Нижник, Ю. Старілов, С. Стеценко, О. Субіна, Н. Телеш, В. Тимошук, І. Чеботарьова, О. Фрицький, М. Шульга й інші.

У більшості випадків наявні наукові дослідження стосувались аналізу «компетентності», «мовної компетентності», «комунікативної компетентності» як окремих загальних категорій, притаманних будь-якій сфері діяльності. З огляду на це, питання ролі мовної компетентності в діяльності державних службовців залишається малодослідженим та зумовлює актуальність обраної теми.

Метою статті є дослідження наукових та теоретичних підходів до визначення ролі мовної компетентності в діяльності державних службовців.

Виклад основного матеріалу. Оскільки єдиного визначення правової категорії «компетентність» досі не вироблено, першочергово проаналізуємо наявні підходи до її розуміння.

На міжнародному нормативному рівні термін «компетентність» розглядається як здатність застосовувати знання та навички для провадження діяльності [1]. Що стосується національного нормативного рівня, то правова категорія «компетентність» розкривається як: здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей [2]; – набута у процесі навчання інтегрована здатність особистості, яка складається із знань, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці [3]; – як результат навчання на певному рівні вищої освіти військового фахівця, інтегральний показник якості його підготовки, що характеризується ступенем здатності (готовності) до застосування сформованих знань, умінь, навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, постійного самовдосконалення при виконанні ним службових функцій у звичайних та екстремальних умовах на посаді за призначенням [4]; – як динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [5] та ін.

Призначення компетентності першочергово може бути розкрито через посаду, специфіку службових функцій та завдань. Виокремлюють такі види компетентності: 1) громадянська компетентність; 2) ключова компетентність; 3) комунікативна компетентність;

4) міжпредметна компетентність; 5) естетична компетентність; 6) предметна компетентність; 7) соціальна компетентність; 8) інтегральна компетентність; 9) мовна компетентність; 10) професійна компетентність; 11) адміністративна компетентність; та ін.

В даному дослідженні зупинимось більш детально на аналізові мовної компетентності в діяльності державних службовців, проведемо понятійно-функціональну характеристику.

Мовну компетентність прийнято розглядати як знання мови, її норм, правил та закономірностей функціонування в різних сферах суспільної діяльності. Державний службовець повинен володіти мовною компетентністю, яка передбачає розуміння структури мови, знання особливостей її словникового складу та граматичної будови, правил написання слів та їх використання в різних функціональних стилях, зокрема в офіційно-діловому. Мовна компетентність державного службовця включає знання про функціонування і системну організацію української мови на рівнях лексики, граматики, фонетики і фонології, орфографії, орфоєпії, пунктуації [4].

Науковці в деяких випадках заміняють термін «мовна компетентність» на терміни «знання мови», «володіння мовою», під якими вони розуміють не сукупності окремих умінь, а їх цілісні великі блоки. Наприклад, здатність до побудови висловлювання, до розуміння мови та спілкування, слухання як особливі види мовної діяльності [6, с.211].

На конституційному рівні визначено, що державною мовою в Україні є українська мова. Водночас на державу покладено повноваження щодо забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України, а також сприяння вивченню мов міжнародного спілкування [7].

Згідно Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» регламентовано статус української мови як єдиної державної мови, що передбачає обов'язковість її використання на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначені цим законом.

Українська мова як єдина державна мова виконує функції мови міжетнічного спілкування, є гарантією захисту прав людини для кожного українського громадянина незалежно від його етнічного походження, а також є фактором єдності і національної безпеки України [8].

У розумінні Закону України «Про державну службу» державною мовою є українська мова, якій Конституцією України надано статус мови офіційного спілкування посадових осіб державних органів та органів місцевого самоврядування під час виконання посадових обов'язків, а також мови діловодства і документації цих органів та посадових осіб [9].

Мовна компетентність є однією із базових професійної компетентності державного службовця та має безпосередній вплив на: 1) реалізацію права на державну службу (через вимогу до володіння державною мовою відповідному рівню, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови); 2) професіоналізм державного службовця (зокрема, через призму вільного володіння державною мовою та знання іноземної, регіональної або мови національних меншин); 3) обсяг професійних обов'язків державного службовця (зокрема, використання державної мови під час виконання посадових обов'язків, запобігання дискримінації державної мови і протидія можливим спробам її дискримінації є одним із основних обов'язків державного службовця); 4) компетенцію Центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби (зокрема, через повноваження щодо організації із залученням навчальних закладів навчання державних службовців з метою удосконалення рівня володіння ними державною мовою, регіональною мовою або мовою національних меншин, а також іноземною мовою, яка є офіційною мовою Ради Європи, у встановлених законом випадках); 5) повноваження керівника державної служби (зокрема, щодо здійснення планування навчання персоналу державного органу з метою вдосконалення рівня володіння державними службовцями державною мовою, регіональною мовою або мовою національних меншин, визначеною відповідно до закону, а також іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи, у встановлених

законом випадках); 6) формування вимог до осіб, які претендують на вступ на державну службу; 7) перелік документів, що подаються для участі у конкурсі (серед яких копія Державного сертифіката про рівень володіння державною мовою (витяг з реєстру Державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою), що підтверджує рівень володіння державною мовою, визначений Національною комісією зі стандартів державної мови) [9].

Функціональне призначення мовної компетентності можна розкрити через такі функції: інформаційну, комунікативну, номінативну, творчу, захисну, охорону, безпекову, пізнавальну, експресивну, естетичну, ідентифікаційну, міжкультурну тощо.

Питання щодо визначення рівня володіння державною мовою урегульовано рішеннями, виданими Національною комісією зі стандартів державної мови. Зокрема йдеться про Рішення Національної комісії зі стандартів державної мови від 24.06.2021 р. № 31 «Про затвердження класифікації рівнів володіння державною мовою та вимог до них», яким регламентовано зміст завдань для визначення рівня володіння державною мовою відповідає [10], а також Рішення Національної комісії зі стандартів державної мови «Про затвердження Порядку перевірки рівня володіння державною мовою» від 13.05.2021 р. № 20, яким визначено порядок перевірки рівня володіння державною мовою, встановлено єдині вимоги до процедури проведення іспитів та критеріїв оцінювання [11].

Мовну компетентність не слід ототожнювати з комунікаційною, що розглядається як: сукупність знань про норми і правила ведення природної комунікації – діалогу, суперечки, переговорів і та ін [12]; здатність особистості застосувати у конкретному спілкуванні знання мови, способи взаємодії з навколишніми і віддаленими людьми та подіями, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями [13]; здатність особи застосовувати знання мови в різних ситуаціях спілкування.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про організацію проведення атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою» від 26.04.2017 р. № 301 [4], яка вже втратила чинність вказувалось на обов'язку державного службовця володіти комунікативною компетентністю, яка ґрунтується на знанні структури, норм і функцій української мови у сфері ділового спілкування, а також особливостей мовного оформлення його основних жанрів, що покликано надати змогу посадовій особі ефективно виконувати свої службові обов'язки.

Комунікативна компетентність державного службовця передбачала, володіння такими навичками як: 1) створення текстів різних жанрів усного і писемного мовлення (у тому числі офіційно-ділового стилю); 2) аналіз та реферування текстів різних жанрів, підготовка аналітичних оглядів, довідок, висновків на основі опрацьованих текстів; 3) опрацювання текстів документів відповідно до службової потреби; монологічне та діалогічне (полілогічне) мовлення фахового спрямування (доповідь, звіт, промова, дискусія); 4) дотримання норм української літературної мови в офіційному спілкуванні (організація офіційних заходів, корпоративне та адміністративне спілкування тощо); 5) спілкування українською мовою на засадах соціальної та міжособистісної етики, моделювання комунікативної поведінки відповідно до ситуації у роботі з конфліктними групами (правопорушниками, особами з особливими потребами тощо); 6) обрання та застосування різних комунікативних стратегій для досягнення позитивного результату [4].

З огляду на це, слід відмітити, що при співвідношенні мовної та комунікативної компетентностей державного службовця потрібно враховувати, що в першому випадку йдеться про власне знання державним службовцем мови, лексики, граматики, фонетики і фонології, орфографії, орфоепії, пунктуації, а в другому – застосування мовних знань державним службовцем як інструментарію із налагодження комунікації.

В умовах інтеграції України в світову спільноту також змінюється й роль іноземної мови в діяльності державних органів. Європейська мовна політика включає формування у державних службовців соціально-комунікативних та мовних компетенцій, що дозволяють їм з однієї сторони бути конкурентноспроможними на ринку праці, а з іншої – налагоджувати міжнародну співпрацю.

Згідно з мовною політикою Європейського Союзу, громадянин ЄС має знати тримови: рідну та дві іноземні. В Україні мовна політика також має проводитися згідно курсу євроінтеграції [6, с.212].

Наразі вже передбачено вимогу до кандидатів, які претендують на зайняття посади державної служби категорії "А" щодо мовної компетентності, яка передбачає окрім вимоги про вільне володіння державною мовою, ще й вимогу – про володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи [9].

Окрім цього, 28.06.2023 р. в Україні зареєстровано Проект Закону про застосування англійської мови в Україні № 9432 [14], згідно якого пропонується офіційно закріпити статус англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування в Україні; визначити посади, кандидати, на зайняття яких зобов'язані володіти англійською мовою; унормувати особливості застосування англійської мови у роботі державних органів, органів місцевого самоврядування, підрозділів екстреної допомоги, під час перетину кордону, у сферах освіти, транспорту та охорони здоров'я [15].

Також в Україні впроваджено інститут Уповноваженого із захисту державної мови, прийнято Постанови Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Порядку здійснення Уповноваженим із захисту державної мови контролю за застосуванням державної мови органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування» від 21.08.2019 р. № 817 [16]; «Про затвердження Порядку взаємодії Уповноваженого із захисту державної мови з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування» від 21.08.2019 № 819 [17].

Позитивним прикладом є створення різноманітних платформ для онлайн навчання державних службовців англійської мови на безкоштовній основі. Зокрема, йдеться про проєкт Eng4PublicService з безкоштовного вивчення публічними службовцями англійської мови, що реалізовується Національним агентом з питань державної служби у співпраці з міжнародною освітньою організацією EF Language Learning Solutions. Станом на 1- серпня 2023 року навчання пройшли 17 050 тисяч публічних службовців (з яких – 825 службовці органів державної влади). Навчання здійснюється на освітній платформі EF [18].

Метою онлайн курсу є удосконалення та розвиток мовленевих компетентностей з англійської мови професійного спрямування, поглиблення знання та розуміння відповідної лексики (термінології), а також набуття мовних навичок задля успішного використання англійської мови під час виконання своїх службових обов'язків.

За результатами успішного проходження кожного мовного рівня EF, що орієнтовно дорівнює 30 годинам, учасники навчання отримують сертифікат про підвищення кваліфікації з обсягом 1 кредит ЄКТС (за умови набрання щонайменше 70% правильних відповідей).

За результатами навчання державні службовці мають оволодіти навиками: практичного застосовування знань мовних норм (орфографічних, орфоепічних, акцентологічних, лексико-фразеологічних, граматичних, пунктуаційних, стилістичних) в офіційних і неофіційних комунікативних ситуаціях; спілкування з носіями англійської мови з питань професійної діяльності, використовуючи сучасні управлінські технології; читання, розуміння і перекладання текстів; вести бесіди на профільні теми, передбачені програмою; правильного застосовування лексики тем у реальних ситуаціях; написання резюме, приватних та офіційних листів [19].

Ще одним прикладом є Проєкт USAID «ГОВЕРЛА», згідно якого проводяться курси вивчення англійської мови для державних службовців та посадовців органів місцевого самоврядування. Навчання спрямовано на покращення мовних навичок англійської мови від рівня A1 до B1 та включає живі групові онлайн-зустрічі, які відбуватимуться в інтернаціональних міксованих командах, а також онлайн-вправи зі своєчасним фідбеком. Заплановано використання методики flipped classroom, яка дає гнучкість процесу та можливість виконувати завдання у будь-який зручний час. За результатами успішності навчання видаватимуться сертифікати. Попередньо показник охочих державних службовців та посадовців органів місцевого самоврядування до підвищення кваліфікації у вивченні англійської мови

сягнув до 20 тисяч осіб. В той час як кількість місць обмежена до 2000 осіб. З огляду на що при відборі першочергово буде враховуватись посади кандидатів та сфера діяльності, які дійсно потребують знання англійської мови та впроваджуватимуть отримані знання відразу на практиці [20]. Така кількість охочих свідчить про актуальність проведення таких курсів для державних службовців, та потребу у їх збільшенні. Важливо також мотивувати державних службовців, які покращують рівень мовної компетентності, щоб їх волевиявлення було добровільним, а не тому, що так треба. Саме така модель заохочування – покликана досягнути швидко бажаного результату.

Висновки. З огляду на вищенаведене можна прийти до висновку, що в Україні сформовано доволі потужний механізм для функціонування державної та інших мов, можливостей оволодіння мовами. Однак, що стосується мовної компетенції в діяльності державної служби, то в даному випадку слід приділяти більше уваги проведенню навчань, тренінгів та інших заходів для державних службовців, покликаних підвищити рівень знань державної та іноземних мов, в тому числі в частині формування мовної ділової культури та етики спілкування, діловодства в державних органах, ділового мислення, ораторського мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) про верифікацію даних і акредитацію верифікаторів згідно з Директивою Європейського Парламенту і Ради 2003/87/ЄС : Міжнародний документ від 19.12.2018 р. № 2018/2067. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_024-18/ed20181219#n54.

2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20231227#Text>.

3. Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти з напрямку 0504 «Туризм»: Наказ МОН України від 14.06.2004 р. № 476. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0863-04/ed20040720/find?text=%CA%EE%EC%EF%E5%F2%E5%ED%F2%ED%B3%F1%F2%FC#Text>.

4. Про організацію проведення атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 р. № 301 (втрата чинності). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/301-2017-п/ed20191203#Text>.

5. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п/ed20200702#Text>.

6. Чеботарьова І.О Комуникативна компетентність: теоретичний аспект. *Наукові записки кафедри педагогіки*. Випуск XXXVI. Харків. 2014. URL: <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/1917/1612>

7. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text><https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

8. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25.04.2019 р. № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

9. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/ed20231224#Text>

10. Про затвердження класифікації рівнів володіння державною мовою та вимог до них: Рішення Національної комісії зі стандартів державної мови від 24.06.2021 р. № 31. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/re36546?an=1>

11. Про затвердження Порядку перевірки рівня володіння державною мовою : Рішення Національної комісії зі стандартів державної мови від 13.05.2021 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0897-21/ed20240130#Text>

12. Бех І. Д. Особистісно-зорієнтоване виховання: навч.-метод. посіб. Київ. : ІЗМН, 1998. 204 с.

13. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. № 462 (втрата чинності). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/462-2011-п/ed20210901#Text>.

14. Про застосування англійської мови в Україні : Проект Закону від 28.06.2023 р. № 9432 від URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42201>

15. Народні депутати 278 голосами підтримали законопроект № 9432 про застосування англійської мови в Україні. URL: <https://suspilne.media/622777-rada-pidtrimala-zakonoprojekt-pro-zastosuvanna-anglijskoi-movi-v-ukraini/>

16. Про затвердження Порядку здійснення Уповноваженим із захисту державної мови контролю за застосуванням державної мови органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 817. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/817-2019-п#Text>

17. Про затвердження Порядку взаємодії Уповноваженого із захисту державної мови з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 819. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-2019-п#n9>

18. Триває проєкт Eng4PublicService з безкоштовного вивчення публічними службовцями англійської мови. URL: <https://nads.gov.ua/news/tryvaie-proiekt-eng4publicservice-z-bezkoshtovnoho-vyvchennia-publichnymu-sluzhbovtiamy-anhliiskoi-movy>

19. Англійська мова для публічних службовців. Загальна короткострокова програма. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/courses/vyvchennia-anhliiskoi-movy-dostupnym-dlia-vsikh-publichnykh-sluzhbovtiv-ukrainy>

20. Для держслужбовців презентували спеціальні курси англійської мови. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3845768-dla-derzsluzbovciv-prezentuvali-specialni-kursi-anglijskoi-movi.html>

